

LESE KROKEN

AV TUVA BJØRKVOLD, FORFATTAR, RESSURSLÆRAR
FOR NYSGJERRIGPER OG HØGSKOLELEKTOR I
NORSK VED HØGSKOLEN I OSLO

Kvifor Lesekrok i Nysgjerrigper?

Lesing er ei av fem grunnleggjande ferdigheiter som er innførte med Kunnskapsløftet. Lesing er ikkje lenger noko som berre er norsklæraren sitt ansvar. No er alle lærarar leseleiarar. Men kva betyr det egentleg i praksis? Korleis kan ein jobbe med lesing i alle fag?

Det viktigaste elevane kan lære, er at dei ikkje alltid skal lese på same måten. Å leite etter fakta i ein tekst krev ei anna form for lesing enn det å lese for underhaldninga si skuld. Derfor må elevane få eit verkøy til å lese på ein formålstenleg måte, og få med seg det dei les.

Med Lesekroken vil Nysgjerrigper gi tips til korleis tekstane i Nysgjerrigper-bladet kan brukast til å auke lesekompetansen hos elevane. Til kvart blad får du ei ny utgåve av Lesekroken med utgangspunkt i ein av artiklane i bladet.

Lesekroken består av tre typar oppgåver. Den eine går på ein lesestrategi, den andre går på å lese mellom linjene (detektivlesing). I tillegg blir det ei oppgåve som tek i bruk andre innfallsvinklar. Kvar gong blir det ei kort teoretisk tilnærming til kvifor oppgåvene er laga som dei er.

UNDERVISNINGSSOPPLEGG TIL ARTIKKELEN «SMAKSAGENTANE» I NYSGJERRIGPER NR. 3-11.

Fullfør setninga

Å samanfatte det ein har lese, kan vere krevjande for elevar. Kva er eigentleg det viktigaste? Korleis kan ein syne at ein har forstått? Ei tilnærming kan vere å fullføre setningar som læraren har byrja på. Desse halve setningane skal vere sentrale tematisk, henge logisk saman og i sum gi eit godt bilete av artikkelen.

Les fyrst heile artikkelen, anten i fellesskap eller individuelt. Forklar vidare at elevane no skal skrive ferdig nokre setningar for å få fram det viktigaste i teksten. Det beste er om elevane kan gjere dette individuelt på data, for då kan dei lettare nytte seg av teksten vidare. Læraren bør difor lage eit dokument med halve setningar som elevane kan skrive vidare på. Når elevane har skrive ferdig, bør dei lese setningane sine høgt for sidemannen. Heng det logisk saman? Om det er noko som manglar, kan dei forklare dette munnleg.

Neste steg er å omforme setningane til eit samandrag. Finn ei passende overskrift. Skriv ei setning som innleiing og ei setning til avslutning. Rediger teksten digitalt så det blir ein samanhengande tekst, ikkje lausrivne faktasetningar. Vips, så er samandraget på plass.

FOTO: NOFIMA

Om Nysgjerrigper

Nysgjerrigper er Forskringsrådet sitt tiltak for elevar og lærarar i barneskulen. Hovudmålet er å oppmuntre barn og unge til å ta vare på og dyrke nysgjerrigheita, forskartrongen og fantasien sin. Nysgjerrigper vil auke interessa for forskning og vitskap – og håper fleire unge menneske vel forskning som karriereveg.

I tillegg til eit eige vitskapsmagasin inkluderer tiltaket nettstad og ulike lærartilbod – blant anna rettleiing i korleis barn kan arbeide med eit forskingsprosjekt.

Les meir om tilboda og aktivitetane i tiltaket på nysgjerrigper.no

Oppgaver til «Smaksagentane»

1.

Detektivlesing

1.

Kva for sansar nyttar smaksagentane for å kunne beskrive mat?

2.

Korleis skal testdamene førebu seg for å kunne jobbe best mogleg?

3.

Kvifor får smakspanelet maten i kvite plastskåler i eit laboratorium og ikkje på ein tallerken i ein restaurant?

2.

Fullfør setninga

1. Eit sensorisk panel jobbar med å ...

2. I smakspanelet finst det berre damer av di ...

3. Smaksagentane arbeider berre tysdag, onsdag og torsdag av di ...

4. For å vere ein god smaksagent må ein kunne ...

3.

Jobb i par

Tenk dykk at de skal arrangere ein smakstest av fire mjølkesjokoladar. Korleis vil de arrangere testen så resultatet blir til å stole på?

1. Skriv opp minst tre punkt.

2. Grunnlegg punkta munnleg for eit anna par.